

לזכרה של אריאלה דים

אחר־יד בנימין

אריאלה דים

נילי סגל

ציפור יפה. ציפור יפה. העליתי עליה אכרה,
ונוצות, ומקור ועין...
שמחיה אפורה כולה. רק קצות נוצותיה
כשחור נוצץ וציץ כראשה כמו לדוכיפת
שלמלך שלמה. והיא פנתה לה כה בהילוך גאה
-- נוצותיה אפור כהיר -- קצות זנבה
משחירים כבוהק וציצת ראשה -- מתנח שלמה
המלך עליו השלום. לפעמים, כעח רצון, הייתי
משווה לציצת הראש גוון סגול כהיר וכחלחל.
כעין החשמל. ומניחה לציפור ללכת באשר
חלך --

אחר־יד בנימין

לפני כשנתיים, בעת ביקורי כביחם של אריאלה ואדי גולדברג בכוסטון, עמדנו שתינו
לפני הכיור במטבח, והיא אחוזת-זכרונות ילדות שאינם מרפים ממנה.
"את זוכרת, נלי, את הילדה-הפליטה שהגיעה למשפח יוקל אשכנזי?"
במעורפל.

"את זוכרת איך עמדנו, כל הילדים, על הגבעה מול הצרכניה, ויוקל הביא אותה אלינו
ורצה שתמצא חן בעינינו, שתחכב עלינו?"
במעורפל.

"את זוכרת שהוא אמר לה לשיר לנו?"
"והיא שרה", זכרתי פתאום.
"את זוכרת את השיר?"
"לא".

"תזכרי", אריאלה הפצירה בי והתחילה לשיר:

אין א קליינע שטעטל וואוינט,

אין א שטיבל אין דער זייט

וכאן הצטרפתי אליה, בקרעי שורות, מילים, ששוב אינני זוכרת אח כולן. בערך כך:

ביי א פענצטער אין דער וואנט/קוקען קינדערלאך ארויס, יינגעלאך מיט שווארצע
קעפ/מיידעלאך מיט בלאנדע צעפ/

אוי, רבנוני-של-עולם, איך קאן ניט בלייבן דא אליין.

ועמדנו המומות. ואדי מביט בנו. פעם אחת בלבד שמענו את השיר בחיינו. פעם אחת. לפני
יוחר מארבעים שנה.

ואני המומה יותר -- מכוחה של אריאלה לחדור לשורשי הזכרון של אירוע חד-פעמי,

דרך שכבות וריקמות־חיים, ולהעלותו, חי!

מגרש המשחקים של ילדותנו היו חולות המושב, הגבעות והפרדסים סביב. וצעצועים היו לנו לרוב — אכנים, פרח־בר, שברי זכוכית צבעוניים, עץ־דרום הענף, העתיק, יצול עגלת־המשא, ופינות סתר למיניהן. והמשחקים — כיד הדמיון הטובה עלינו, ילדי בית־עובד, שונלדו לקובץ רבי־גוני וחד־פעמי של בעלי־חלומות בתהליך הגשמתם. כך גדלנו מתוך החולות, "ילדי המושב" "במושב שלנו". ואריאלה בתוכנו, כאילו מעולם אחר. בהירה, שכרירית ושקופה, צמותיה לבנות ועיניה ירוקות־אפורות. בחג־השבעות, כשאמותנו הלבישונו לבן ועטרו את ראשינו בכפיות צהורות כשמעליהן זרי־פרחים, והעמיסו על כתפנו את סלי הבכורים, היתה אריאלה מופיעה, ומתחת לזר פרחי־הבר היה שערה לבן ומבהיק, מפכה גלים. "לשם מה לך כפיה?" היתה אומרת אמה כשפרמה את צמותיה.

כפיה, כסיכוב ליד ביתם, נטועה היתה אבן גדולה ואפורה. כשלמדנו את סיפור חלום יעקב בשיעור "סיפורי המקרא" בכיתה א', הכניסה אריאלה את אורה ואתי כסודה. זאת האבן אשר שם יעקב "מראשותיו". ומאז הלכנו שלשתינו, מדי יום ששי, ויצקנו שמן על האבן הקדושה. ומשם אל שוקת הָטוּן בגבול שבין פרדס פרנסקי ופרדסנו, אליה חוברו תעלות ההשקאה. שקטות ישבנו סביב השוקת שהיתה, לדברי אריאלה, הבאר אליה באה רחל בת לבן עם הצאן. שקטות בצל עצי־ההדר, עד שניתן האות, וחזרנו למושב.

בחצר ביתנו שהיתה על צלע גבעה היתה קיר סלעי, שלְּמִים, חָּפְרוּ אליו הורי את אחד הלולים. אולם בעודנו חשוף, וקוצים וחרולים עלו מבין החרפים, היה הוא בעינינו קיר ארמון עתיק, שרובו, כולל גנו, בתוך ההר. שעות רבות שחקנו שם, והשיר והלחן שחברה אז אריאלה עדיין מתנגן באוזני —

בגן הארמון, צומח רימון, ציפור נו תשכון, / בוקר־ערב תרוץ/ עם בוקר אור, / תשיר הציפור, / הגיע התור, / אור אביב ודרור!

עולמה — לעולם גן־מלך מכושף, בו היא המלכה, הקוסמת, השחקנית והמביימת. את חזיונותיה, בילדותנו, הלבשה תחפושות של משחקים, שירים, והצגות מ"הווי" המושב. סגוליותה, אותה חשנו כבר אז, הפכה, במשך השנים, לסימן־היפר בסגול. אריאלה לבושה סגול תמיד, אַבִּיזִירֵיה סגולים, נייר־כתיכתה, עֶטִיקָה. ובעודה גרה בארה"ב, עם בעלה ובנותיה, הריהי שוכנת, ציפור פלאית בעץ המופלא, בגן הארמון.

נפשי יצאה אליו: על מה זה הוע עומד שם כך נטוי נטוע במזרח. ושם ממרום גן־מלך — רם נכסף לפאתי מערב? עץ זה, דומה זכור הוא לי. אך מינץ? רגע. דומה שאינו דקל... תְּמָרָה... מה לך תמתי־תמרה שכך תהיי נטויה, אורגת ערגת־יחיד, ערגת עולם אל תאומך אשר מנגד, מעבר לירדן מזה? ובהמון רחמי כי כמרו אל התמרה, ככתשי עיני בקרקע. אך לחרדתי, לצד צְלִי על הקרקע, לא היה כל צל עץ... כך סתם. עבר לו. 'כצל עובר'? ... אלא, אמר רב הונא בשם רב אחא: מהו 'כצל עובר'? כצל של עוף, שהוא עובר וצלו עובר...

אחריך בנימין

קשה היתה מחלתה, וקשה ממנה מודעותה לגזר־דינה. והיא שרתה עמו, בשקט, באפק, בכבוד, בשירה. והיא — הַשְּׁרָה, שְׁרָתֵנו — אריאלה.

ומי יודע, שם אולי גם לא היא עליה לשוב ולהתנער מאפרה כבוא עתה לעלות באש? הרי רעה חולה היא, שעליה להֶאָבֵל באש ולשוב ולקום מעפרה אחת לחמש מאות שנה. (או שלוש מאות ושמונים שנה. או אלף. הכל לפי הנוסח). אך לא עוד. מעתה תשב לה שם בנַת־עולמים ותתענג מנפלאות היכל הזכוכית שבתוככי הגן.

אחריך בנימין